

«Бекітемін»

«Утверждаю»

«Балқашино ауылының №2 жалпы
білім беретін мектебі» КММ

Директоры

Келлер Ф.Н.

«Келісілген»

«Согласовано»

«Балқашино ауылының №2 жалпы
білім беретін мектебі» КММ
ТЖ жөніндегі директорының
орынбасары Белялова Д.К.

«Тоғыз құмалақ» үйірме жоспары 2024-2025

Жетекшісі : Карабатырова Б.К

2024-2025 ж.

Тоғызқұмақ үйірме жоспары

2024-2025 оқу жылы

Үйірме жетекшісі:Карабатырова Б.К

Түсінік хат

Тоғызқұмалақ – қазақта кең тараған, өте қызықты, ойлы ойын. Қаратау қазбаларының арасынан табылған тас «қазан» осы тоғызқұмалақты еске салады. Бұл ойын Қызғызстанда, Монғолияда, қарақалпақстанда, Өзбекстан қазақтарның арасында, алыс шетел қазақстанның арасында қатты дамыған.

Бұл бас шынықтыратын ойынды біздің ұлттық «шахматымыз» десе болғандай. 162 таспен ойналатын осы бір ойлы ойынның жоғалып кетпеуіне кезінде академик-жазушы Мұхтар Әуезов, халық артисі Қалибек Қуанышбаев, техника ғылымының кандидаты М. Ибраев пен шахматшы Е.Браундардың сіңірген еңбектері өте зор.

Тоғызқұмалақтан алғашқы республикалық жарыс 1948 жылы өткізіліп, жарысқа халық ойынының шеберлері Абайдың немересі Ысқақов (Семей), Андамас Жөкеев (Қарағанды), Оспан Қаржауов (Семей), Шорман Өтегенов (Жамбыл) сияқты тоғызқұмалақшылар қатысты.

Республиканың тұңғыш чемпионы Ш.Өтегенов болды. 1948-1960 жылдар аралығында Қазақстан аймағында көптеген біріншіліктер өтті. Осы кезеңдерде қатарынан алты жыл бойы Жамбыл облысының өкілі Рахымбай Ахмамбетов бірінші орынды жеңіп алып отырды. Кейін көп жылдар бойы бірінші орынды В. Поляков пен Қасымов алма кезек жеңіп алып отырды.

Халқымыздың кемеңгер ақыны Абай кезінде тоғызқұмалақтың аса шебер ойыншысы болған.

«Тоғызқұмалақ» үйірмесінің 2024-2025 оқу жылына арналған жұмыс жоспары

Сабақтың тақырыбы .Сағат саны уақыты

№	Сабақтың тақырыбы	Сағат саны	Күні
1	Тоғызқұмалақ ойынының қағидасы, заңдылықтары, сөздігі	3	18/19/25.09
2	Тоғызқұмалақ ойынының ережелері, ойынның сипаты, мақсаты	3	26/2/3.10
3	«Тұздық» жариялау	4	9/10/16/17.10
4	«Атсырау» жағдайы	3	23/24/30.10
5	Жазып ойнау тәртібі	4	31/6/7/13.11
6	Ойын сабағы	3	14/20/21.11
7	Құмалақтарды өрістете білу	4	27/28/4/5.12
8	Тактикалық тәсілдер. Комбинация құру	4	11/12/18/19.12
9	Жүрістердің санын есептеу жолдары. Жүрістердің дәлдігін есептеу жолдары	4	29/27/8/9.01
10	Этюдтерді шешу	4	15/16/22/23.01
11	Ойын ортасы. Ойынның соңы	4	29/30/5/6.02
12	Қандықақпан бастамасы.	4	12/13/19/20.02
13	Арт отауынан жүріп қорғану жүйесі	4	26/27/5/6.03
14	Отауларға шабуыл жасау.	4	12/13/19/20/.03
15	Комбинация жасау. 2	4	26/27/2/3.04
16	Бел бастамасы. Беласар бастамасы	4	9/10/16/17.04
17	Бел бастамасы. Беласар бастамасы	4	23/24/30/8.05
18	Мандай және арт бастамасы	2	14/15.05
19	Қандықақпан бастамасы	2	21/22.05

Әдебиет тізімі:

1.В.Г. Нестеров «Традиционные игры»

2. «Основы тоғыз құмалауқа»

3.А.Далиева «Тоғыз құмалақ»

Келісілді :

«Балқашино ауылының №2
жалпы білім беретін мектебі» КММ
ТЖ жөніндегі директорының
орынбасары
Белялова Д.К.

Бекітемін:

«Балқашино ауылының №2 жалпы
білім беретін мектебі» КММ
Директоры
Келлер Ф. Н.

**Список учащихся КГУ «Общеобразовательная школа 2 села Балкашино
отдела образования по Сандыктаускому району» посещающих кружок
Тоғыз құмалақ**

№	ФИО	Класс
1	Журавлев Роман	11
2	Музаев Шаид	11
3	Рахимова Райана	6
4	Токмаков Никита	6
5	Парников Максим	7
6	Гишлеркаев Бадруддин	7
7	Барухин Роман	11
8	Нельднер Максим	11
9	Бибешко Григорий	7
10	Лан Ратмир	7
11	Әлиш Дарина	7
12	Серік Әлібек	6

Руководитель : Карабатырова Б.К